

Курачук, С. Вядучы славiст краіны / Святлана Курачук, Ксенія Пальто // Кобрынскі веснік. – 2017. – 28 кастрычніка. – С. 4.

У рамках праекта цэнтральнай раённай бібліятэкі «Людзі навукі нашага краю» – артыкул пра доктара філалагічных навук, прафесара, вядучага славiста нашай краіны, вядомага беларускага літаратуразнаўца, крытыка, перакладчыка І. А. Чароту.

Людзі навукі нашага краю

Вядучы славiст краіны

Ёсць людзі, жыццём і дзейнасцю якіх можна і захапляцца, і ганарыцца. Менавіта да такіх адносіцца выхадзец з вёскі Лышчыкі Кобрынскага раёна, вядучы у рэспубліцы вучоны-славiст, які займае адметнае месца ў беларускай культуры і літаратуры, Іван Аляксеевіч Чарота, якому сёлета споўнілася 65 гадоў.

Напэўна, лёс вядучага славiста краіны быў вызначана першапачаткова. Нарадзіўся ён 16 верасня 1952 года ў

вёсцы Лы

шчык

Кобрынскага раёна Брэсцкай вобласці.

Я

шчэ да школы вучыўся самастойна чытаць адначасова па Евангеллі на стараславянскай мове, польск

аму буквару

, украiнскаму

«

Кабзару», рускай

«

Праўдзе» і беларускай

«

ра

ё

нке»

«

Камунiстычная праца»

(цяперашні «Кобрынскі веснік

»

)

.

Закладзеная ў сям’і любоў да кнігі і асабістыя здольнасці прывялі Івана Чароту ў 1969 годзе на аддзяленне рускай мовы і лiтаратуры фiлалагiчнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўнiверсiтэта iмя У. I. Ленiна. На занятках ён паказваў блiскучыя вынiкi i быў нават рэкамендаваны ў гiды-перакладчыкi ў Бюро мiжнароднага маладзёжнага турызму «Спадарожнiк».

Перакладчыцкай i навуковай дзейнасцю Иван Аляксеевiч займаецца больш за 40 гадоў. Чарота ўзначальвае Бюро секцыi мастацкага перакладу i лiтаратурных сувязяў Саюза пiсьменнiкаў, займаецца перакладам з сербскага, харвацкага, македонскага, славенскага, польскага i iншых моваў на рускую i беларускую мовы, а таксама з беларускай i рускай на сербскую. Ён - аўтар 1000 перакладзеных твораў багаслоўскай i мастацкай лiтаратуры на беларускай i рускай мовах, у тым лiку звыш 60 кнiжных выданняў. Трэба адзначыць, што Иван Аляксеевiч – сапраўдны палiглот, ён валодае больш чым 10 мовамі.

Иван Чарота - самы кампетэнтны славiст у Беларусi ў сферы лiтаратуразнаўства. Ён з’яўляецца галоўным навуковым кансультантам выдавецтва «Беларуская Энциклапедыя

імя Петруся Броўкі» па ўсіх пытаннях, звязаных з паўднёваславянскімі народамі і іх культурамі. Дарэчы, Чарота - галоўны рэдактар шматлікіх альманахаў «Славянскія постаці», член рэдкалегій 9 перыядычных выданняў, у тым ліку 3 замежных.

Іван Аляксеевіч з'яўляецца аўтарам 500 навуковых і літаратурна-крытычных прац. Менавіта ён стаў ініцыятарам і арганізатарам падрыхтоўкі студэнтаў па спецыяльнасці «Сербская мова і літаратура».

Прафесар вядзе вялікую грамадскую дзейнасць. Ён акадэмік Сербскай акадэміі навук і мастацтва, акадэмік Міжнароднай Славянскай акадэміі навук, адукацыі, мастацтва і культуры, старшыня Экспертнага савета вышэйшай атэстацыйнай камісіі Рэспублікі Беларусь, навуковы кансультант Беларускага Экзархата па комплексе пытанняў, якія адносяцца да Сербіі, Югаславіі і славянства ўвогуле, сакратар Біблейскай камісіі Беларускага Экзархата па выпрацоўцы беларускай багаслоўскай тэрміналогіі, удзельнік перакладу Новага Запавета на беларускую мову, кансультант і аўтар артыкулаў «Праваслаўнай Энцыклапедыі», выканаўчы рэдактар журнала «Праваслаўе».

У 1999 годзе плённая праца прынесла Івану Аляксеевічу яго першую літаратурную прэмію - Міжнародную прэмію імя Канстанціна Астрожскага (Польша). Далейшая навуковая, перакладчыцкая і грамадская дзейнасць Чароты адзначаны шматлікімі ганаровымі ўзнагародамі, сярод якіх: Ордэн Сяргія Раданежскага III ступені, прэмія Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне», памятны медаль Саюза славацкіх пісьменнікаў, Ордэн Святога Савы III ступені (2004), Залаты знак Культурна-асветніцкага таварыства Сербіі, Ордэн свяціцеля Кірыла Тураўскага, прэміі за лепшую кнігу Беларусі ў галіне перакладу і інш.

Нястомны працаўнік, аўтарытэтны і паважаны даследчык, наш зямляк Іван Чарота знаходзіцца ў росквіце творчых сіл. На пытанне, чым, акрамя працы, ён захапляецца, паважаны прафесар адказвае: *«Мае захапленні - гэта мая праца, мая праца - гэта мае захапленні... Я шчаслівы, таму што займаюся тым, што мне падабаецца*

»

У гэтай высакароднай дзейнасці яго падтрымліваюць і жонка-філолаг, і сыны, якія звязалі жыццё са словам, з літаратурай.

Святлана Курачук,

галоўны бібліёграф

цэнтральнай раённай бібліятэкі;

Ксенія Пальто, *карэспандэнт*